

Bannielou nap eskopti koz Breiz

Bleun-Brug

Klevit' ta !

An niverenn a zeu a vo e galleg. Unan a vo evelse bep tri miz. Ar re eus hon lennerien ho n'o deus ket paet c'hoaz o c'houmanant, a zo pedet da skriva d'eomp raktal, ma ne fell d'ezo reseo nemet an eiz niverenn vrezonek. **Hep respont eus o ferz, e kasimp d'ezo iveau an niverennou galleg.**

Ho paet eo ganeoc'h ho koumanant 1951 ?

Ma n'eo ket, her grit raktal,
Eun tammig bolontez vat mar plij,
Ha bennoz Doue d'eoc'h !

1) Koumanant bloaz d'an 12 niverenn, brezoneg ha galleg.	400 lur
2) Koumanant bloaz d'an 8 niverenn brezonek hepken	300 lur
3) Koumanant d'ar 4 niverenn c'hallek hepken	190 lur

Kas an arc'hant da : V. Seite, Bleun-Brug, Tréboul (Finistère).
C. C. P. 544-22 Nantes. — Lakaat ouz kein ar chekenn-bost pe ez eo eun adkoumanant, pe unan nevez.

Evit kement a zell ouz danvez-skrid ar ge'aouenn, skriva da : rener Bleun-Brug : M. l'Abbé Laurent Bleunver, recteur de Plomelin (Finistère).

Eur goulen

Peseurt troiou kamm a vez, pe a veze c'hoariet en ho pro da genver an deiz kenta a viz ebrel (ar pesk ebrel) ? — An troiou kamm kaera a vo em-bannet e Bleun-Brug miz ebrel. Respondit d'eomp buan eta.

Eur goulen all

Petra 'blij d'eoch, petra 'zisplij d'eoc'h, ha petra 'garfec'h kaout en ho kelaouenn ? Respondit, mar plij. Klask a raimp ober diouz ha responchou. **Ar responchou gwella a vo embannet** e korn al ligri.

Bleun-Brug

TAOLENN

Roll Bleun-Brug Santez Anna	2
Santez Anna hag ar Vretoned (L. Bleunven) ..	3
Istor gaer Santez Anna Wened	5
Skeudenn Santez Anna	9
Da Santez Anna (ar Bayon)	11
Santez Anna en em ziskouez (ar Bayon) ..	12
Sonj eus Santez Anna	13
Ar voraerien (Y. B. Kalloc'h)	14
Bleun-Brug (Mab ar c'hloc'her)	16
Kenstrivadeg al lazou-kana	17
En enor da Santez Anna (Lez Breih)	18
Rouanez an Arvor	19
Ar c'henstrivadegou all	20
Kemenerez Santez Anna (B. Philippe)	21
Dre Vreiz ha dre ar Bed	22
Santez Anna hag ar vugale (K. Riou)	23
Leoriou nevez (Y. M.)	24
Evidoc'h lennerien	24

ROLL 33 VET GOUEL AR BLEUN-BRUG

SANTEZ-ANNA-WENED, 3, 4, 5 à VIZ EOST 1951

D'ar gwener 3 : « Devez Y. B. Kalloc'h »

12 eur : Digor ar Bleun-Brug, gant an anjelus bras.

14 e 30 : Displegadennou ha prezegennou.

21 e : Cinema : 1e e Alre (films professionnels).

2e e Santez-Anna (films d'amateurs).

D'ar Sadorn 4 : « Devez Nikolazig »

9 e 30 da 12 e : Prezegennou, studiadelegou.

14 e : Prezegennou, studiadelegou.

16 e : C'hoariva brezonek (ar wella c'hoarieren).

21 e 30 : Dirak ar « Scala Sancta » : beilhadeg :

Iodenn genta : oberou kaera Y. B. Kalloc'h.

eil iodenn : Santez Anna ha Nikolazig (taolennou beo).

22 e 30 : Prosesion ar goulou etrezek bez-meur ar re varo.

24 e : Oferenn kreiz noz gant kantikou war bez-meur ar re varo.

D'ar Sadorn 5 : « Devez Santez Anna »

8 e 30 : Kenstrivadelegou.

11 e : Oferenn eskobel.

14 e 30 : Abadenn vras ar Bleun-Brug :

Iodenn genta : Koroll ha kan.

eil iodenn : Santez Anna ar Vretoned (c'hoariva santel).

18 e : Prosesion veur ar parrezliou a bed santez Anna, ha bennoz ar Sakramant.

SANTEZ ANNA HAG AR VRETONED

Gant Lorans Bleunven

Evel pep sant ha pep santez, Santez Anna a zo d'ar bed kristen a-bez.

Pedet eo, n'eo ket hepken gant eur bobl hag en eur c'hornig douar, met gant an holl boblou, ha dre bevar c'horn ar bed...

Pegen gwir bennak eo kement-se, e ranker anzav, koulskoude, ez eo Santez Anna muioch d'ar Vretoned eget d'ar poblou all, e vez pedet muioch en hor c'hornig douar eget e nep lech all...

« An nep ne gar ket Mamm ar Werchez

Eus Breiz-Izel n'eo ket hennez. »

N'eo ket eus hirio, e gwirionez, eo anavezet ha karet Santez Anna gant ar Vretoned. Eskoptiou Breiz a ro d'ezzi, en he ofis, an ano kaer a Vamm ar vro : Mater patriae.

Ne c'helled ket rei d'ezzi eun ano dereatoc'h, rak istor ar skeudenn goz, bet dizo-loet, ouspenn tri c'chant vloaz 'zo, gant Nikolazig, e Bro-Wened, war ali Santez Anna, he unan, a verk skler eo bet enoret, dre Vreiz, adalek kantvejou kenta an Iliz.

Pe hi eo he deus hor choazet ni Bretoned ? Pe ni eo hon eus choazet Santez Anna evit hor patronez hag hon difennourez ?

Diés a-walc'h a ve hen diskleria difazi. E cheller kredi eo bet kentoc'h eun taol eus Providaüs Doue.

Providaüs Doue, he gwelet a reomp o skedi, koulz lavaret, e pep pajenn, eus istor Santez Anna Wened, al lech santel a die dont da veza kér-benn devosion ar bed kristen da Vamm goz Hor Salver.

Mard'eo bet savet ar chapeliou, a zo hadet stank, dre ar bed, en enor da Santez Anna, gant dorn an den, Keranna, e bro Wened, a zo bet savet gant dorn Doue : « C'hoant an Ao. Doue eo, eme Santez Anna, da Nikolazig, e vefen enoret amañ. »

A holl draon burzodus c'hoarvezet eno a ziskouez frèz d'eomp dorn Doue.

Diskouez a reont ive galleud ha madelez Santez Anna e kenver he hugale a-Vreiz :

« Evidomp-ni emañ
He c'harantez, vrasa
Evidomp-ni e ra
he burzudou kaera. »

Da verkou a vadelez o Mamm evito, ar Vretoned a oar ive respont dre verkou a feiz hag a garantez. E peseurt bro all, kement eget en hor Breiz, ez eus bet savez en he enor muloch a aoteriou, a skeudennou hag a japelioù ?

Aoteriou ha skeudennou da Santez Anna a gaver e pep patrez. Ar chapeliou a zo ive stank war ribl ar mor, koulz hag e kreiz an douar bras, ha, bep bloaz, da zeiz ar pardon, e chachani war-zu enno pardonnerien, a gantchou hag a vilierou, a deu da glask konfort ha joa, e-harz treid Mamm-goz ar Mabig Jezuz.

A hent all, en despet d'an holl giziou nevez, ano benniget patronez ar Vro, Anna, a Jom c'hoiz an ano-hadiziant, a vez roet an allësa d'ar Vretoned vihan. Ane, diou wech karet, dre ma 'z eo hini Mamm ar Vro hag ive, dre ma 'z eo bet douget gant an Dukez vat, Anna a Vreiz.

Ar pez a ziskouez, e-touez kalz traou all, pegen troet eo ar Vretoned gant Santez Anna, eo an devosion a zalc'hont d'ez, pa rankont mont pell diouz ar gér.

Gwelit ar Vretoned divroet, an aesa ma z'eo o boda, war an douar estren, eo evit lida asambles pardon Santez Anna. Bep hañv, ar c'hazetennou a ro keleier d'eomp eus ar pardoniou-se, a zastum, bep gwech, ar Vretoned wella en-dro d'o Mamm garet.

Lavarout a c'heller ive eo e-touez ar vartoloded eo e kaver servicherien galoneka Santez Anna...

Goude Breiz, her gouzout a rit, ar vro ma vez enoret ar gwella enni Mamm ar Werc'hez eo ar Chanada.

Hogen ar Chanada a zo bet kavet gant unan eus mibien kaera Breiz : Jakez Karter, ginidik a Zant-Malo. Ha ne veze ket hen hag e vartoloded hag an holl Vretoned, aet ken niverus d'o heul d'ar vro nevez-se, eo o defe gwaziennet eno an devosion da Santez Anna ? Lech a zo da gredi...

O terch'el sonj eus ar pez a lavaras, e brezoneg, da Nikolazig, bremañ ez eus 326 vloaz : « An Ao. Doue a fell d'ezañ e vefen enoret amañ. » Chouïzeuio, a vandennou lennerien ger, da Santez Anna Wened, evit goueliou ar Bleun-Brug. Eno e vezo ouz ho kortoz gant he c'halon leun a garantez, he daouarn leun a c'hrasou... Santez Anna a zo d'eomp. Ni ive bezomp d'ez :

« Da Santez Anna,
Perc'hirin a ya
A gav sikour ha joa. »

Illzou, Chapellou ha Karnellou en enor da Santez Anna

I. — KENSTRIVADEG AL LENN

(CONCOURS DE LECTURE)

Evit bugale ar skoliou

Ar vugale o devezo da lenn eus « Istor gaer Santez Anna Wened », a zo aman warlerec'h.

Evit an holl genstrivadegou, kas anoiou ar vugale hag o chomlec'hion (adresses) araok ar 15 a viz gouere da ziwezata, da M. V. Seité, secrétariat Bleun-Brug, Tréboul, Finistère. C. C. P. 544.22, Nantes.

Mignonned, lennerien, lakin ho pugale, sikourit ho pugale ha bugale ar re all da gemer perz e kenstrivadegou ar Bleun-Brug.

Kit da welet ar skoliou, ar vistri, evit goulenn diganto lakaat o bugale da genstriva.

Grit ar memes tra evit al lazou-kana.

Klaskit d'eomp tud yaouank evit prezeg, kana ha konta.

Sikourit ac'hanomp da baea priziou kaer. En araok : Bennoz Doue !

ISTOR GAER SANTEZ ANNA WENED

I. — AN HINI A WELAS SANTEZ ANNA

KERANNA.

Bremañ ez eus 326 vloaz e oa du-hont, e parrez Pluneret, e Bro-Wened, eur-geriadenn zister, anvet Keranna.

Etre ar c'heriadennou all hag hi ne oa netra disheñvel. He ziez a oa izel, toet e soul, tro-war-dro d'ez, douar labour, prajeier ha lanneier...

Tri dra a oa eno, koulskoude, hag a daly ar boan ober meneg anezo : eur groaz, eur feunteun goz hag eur park, anvet ar Bosennou, el lec'h ma ea bet, gwechall, war a lavared, a rumm da rumm, eur chapel da Santez Anna...

NIKOLAZIG.

Evit dont a-benn eus ar pez a oa o soñ ober, Doue ha Santez Anna a zibabas cul labourer douar eus a Geranna Yvon Nikolazig e ano. Oajet oa a dri Bleaz ha tregont : oad an den, en e wir wel'a.

Dek vlez bennak a oa abaoe ma oa dimezet ha n'en doa ket bet a vugale.

N'oa bet e skol ebet, ha n'oa ket bet falvezet gantañ deski galleg en aon da veza lorc'hus ar pez ne vire ket outañ da veza eun den evel ma ne vez ket gwelet kalz : eveziek, eün ha lemm kenañ a spered.

Met ar pez a lake anezañ da veza, hep e bar, e-touez ar re all, oa, dreist holl, e galon ; adalek e yaouankiz oa troet da ober vad ; eur skouer oa evit an holl.

An holl blegou mat a gaver e koueriaded Breiz a oa ennañ, hep hini eus ar siou fall a ziskar anezo kement...

War berziou mat e natur-den en doa kavet an tu da lakaat da vleunia vertuziou kristen eus ar re gaera evit eun derz eus e reñk.

Mat oa ouz ar paour ; e aluz-nnou a oa ker bras ma krede lod e roe re en holl diouz an danvez en devoa.

Pedi a rae evit an Anaon ha brokus oa da lakaat sferennou ganto.

Karet a rae kroaz Hor Salver ha gwelet e veze alies o taoulin dirak ar c'hrouzioù a gave war e hent.

Karet a rae ar Werc'hez ; lavaret a rae e japeled bemdez ; en e zorn e veze gantañ dre ma z'ae hag en noz pa ne c'helle ket kousket e lavare anezan : « En hent-se, emezañ, e lakaet sonjezonou mat en e benn hag e troe e spered war-zu Doue. »

Met ar pez a oa marteze souezusa ennañ na gwelet pegen troet e oa ouz Santez Anna ; adalek e vugaleaj e veze klevet o komz anez, alies, ha ne anve anez nemet e « Vestrez vat ». Gwelet e veze a-wechou o vont da bedi el lec'h, ma oa bet ennañ ar chapel.

Ha n'eo ket an dra-se hepken ; gwelloc'h a rae c'hoaz rak mont a rae atao da gomunia bep sul ha bep gouel-berz, ar pez ne veze ket gwelet stank d'ar mare-se...

N'hon eus ket a c'hoant da lavaret e voe Nikolazig eur Zant ; met ar pez a ranker diskleria war-lerc'h kement hini en deus e anavezet mat eo, ez oa eun den dreist ar re all, eun den leun a boell hag a furnez.

II. — BURZUDOU KENTA

Araok rei d'an hini he doa dibabet ar gefridi en doa da ober, Santez Anna a c'hoanteas e lakaat, a nebeudou, da ober anaoudegez ganti.

Eun nozvez m'edo e spered gant e « Vestrez vat », e gampr, en eun taol, a darzas enni eur sklerijenn vurzudus ; gwelet a eure difazi eun dorn krog en eur c'houlaouenn goar ; amzer a-walc'h en divije bet, marteze, epad m'her gwele da lavaret diou bater ha diou Ave Maria.

An dra-mañ a c'hoarveze e penn kenta mis eost 1623 c'houec'h sizun goude, eur zulvez d'abardaez, e welas kement all e park ar bosennou.

Ha n'eo ket eur wech hepken na diou, eo e welas Nikolazig an traou sebezus-se met epad pemzek dez dioustu.

Eun dervez hañv, e vreur kaer hag heñ a oa aet o daou, da gerc'hat o ejenned er prad tosta d'ar feunteun ; araok o digas d'ar ger e falvezas ganto o c'has d'an dour.

En eun taol, an ejenned spontet a jomas a sav ha kaer a oa o brouda ne c'helded ket o lakaat da vont war araok. An daou zen souezet a dosteas da welet petra a oa o'ch ober aon d'o loened evelse, ha neuze, setu amañ petra weljont.

Eun Itron yrs ha kaer a oa, en he sav, troet war-zu an eienenn ; en he dorn e touge eur c'houlaouenn-veo hag he zreib a oa harpet war eur goumoullenn... teurel a rae kement a splannder tro-war-dro ma oa skler ar prad evel ma vije bet e kreiz an deliz.

O welout kement all, kenta reas an daou diek eo klask tec'het ; met a-benn eur pennad e teujont war o c'hliz evit gwelet gwelloc'h, war o meno, an hini a en em ziskouez d'ezo ; pa zistrojont, siouaz, ne oa mui e-tal ar feunteun na goulaouenn, na sklerder, nag itron ; teuzet e oant holl evel en eun hañvre.

Piou oa an Itron vurzudus-se n'he doa lavaret ger ?

Ha n'eo ket eur wech hepken eo ec'h en em ziskouezas d'al labourer : gwelout a eure anez alies ; e meur a lec'h ; gwech e kichen eur feunteun ; gwech en e di ; atao he deveze gened dispar, gwiskamant lugernus...

III. — BURZUD ALL SOUEZUSOC'H

Edod d'ar 25 a viz gouere 1624, dere'hent gouel Santez Anna ; Nikolazig a oa aet da Alre, da govez.

Diouz an abardaez, pa gemeras hent ar gér, ar chapeled gantañ on e zorn, an Itron Vurzudus a en em ziskouezas dirazañ ; heñvel mat oa, er wech-mañ adarr ouz an troiennou all, met, en dro-mañ, e komzas.

Gervel a eure Yvon Nikolazig, dré e ano, hag e lavaras d'ezan eun nebeut komzou madelezus, evit miret outaù da gaout an.

Hag hi ha kemeret hent ar geriadenn ; ar c'houlaouenn a zouge en he dorn a sklerae an noz hag ar goumouleun m'edo warni a oa evel eur c'harr hag a zouge anez dre ma'z ae.

Nikolazig, hep beza enkrezen an distera, a yeas war he lerc'h, en hent doun, hag ez ejont evelse, o daou, betek an tiez, hi o tougenn ar c'houlaouenn hag heñ o laveret e japeled. Pedo harp en e di, an Itron Vurzudus, en eun taol a dechhas dioutaù.

Betek neuze, gwech ebet n'en doa he gwelet e pad keit all a amzer ha biskoaz kennebeut ne oa bet ker skoet gant ar gwel anez. P'en em gavas er gér, ne c'hellas dibri tamm ; ne lavaras ger ebet, koulz lavaret, d'e wreg ha d'ar zervicherien, a oa chomet d'e c'hortoz, araok en em lakaat ouz taol. Hep dale, evel eun den, hag a zo eun dra vras war e spered, e c'hoanteas beza e unan.

En em denna a eure er c'harr-di da dremen an noz, war zigarez, emezañ, diwall eur bern segal a oa bet laket eno da c'hortoz kraza.

IV. — AN ITRON GAER A LAVAR PIOU EO

Ar c'harr-di m'oa en em dennet ennañ Nikolazig oa bet graet gant mein ar chapel goz.

Hep diwiska e zilhad, ec'h en em daolas eno war eur vriad plouz, met ne c'hellas ket kloza cul lagad ; chom a rae da zoñjal, da zoñjal... Etre daou, epad ma lavare e chapeled, e kavas d'ezan klevet trouz leun a dud o vale.

Sevel a reas ha digeri an nor evit gouzout petra oa a nevez. Netra ne welas. Ne oa ket eur penn kristen e nep lec'h.

Chom a eure strafuillhet hag eun tamm aon a grogas ennañ.

En em erbedi a reas ouz Doue da gaout truez outaù pelloch, hag e stagas adarre gant e japeled, gant muioc'h c'hoaz a feiz.

Epad ma pede evelse, eur sklerder vras a leunias, en eun taol ar c'harr-di, hag, e-kreiz ar sklerijenn-se, an Itron a en em ziskouezas d'ezan, skedusoc'h eget biskoaz

« YVON NIKOLAZIG, EMEZI, D'EZAN, NHO PEZET AON EBET, ME EO ANNA, MAMM MARI, LIVIRIT D'HO PERSON EZ EUS BET, GWECHALL, EN DACHENN, ANVET AR BOSENNOU ARAOK MA OA SAVET ZOKEN AR GERIADENN-MAN, EUR CHAPEL HAG A ZOUGE VA ANO ; AR GENTA, SAVET DIN ER VRO A-BEZ, OA HOUNNEZ, 924 VLOAZ, HA 6 MIZ A ZO, EO KOUEZET, HA C'HOANT AM EUS E VEFE ADSAVET, KENTA MA VO GELLET, HAG E KEMERFEC'H PREDER GANTI, RAK DOUE A FELL D'EZAN E VEFEN ENORET AMAN. »

Kerkent ha m'he devoa lavaret ar geriou-se, Santez Anna a dec'has hag an hini en doa he gwelet a jomas e-unan.

Ar c'homzou-se, hag a roe da anaout d'ezan piou a wele, a gasas diwar e galon an enkrezen a waske anez, eur pennad a oa, hag a zizammas kement e spered ma en em roas raktal da gousket.

Nikolazig a ouie bremañ petra c'houenne e Vestrez vat digantañ... Met nag a boan a ranko gouzañv c'hoaz evit lakaat e gefridi da vont da benn...

V. — TRUBUILHOU NIKOLAZIG

A-vec'h dihunet, Nikolazig a en em lakeas da boueza pegen pouunner oa ar garg fiziet ennañ. Seul-vui ma troe ha ma tistroe komzou Santez Anna en e spered, seul startoc'h e leue da gredi oa dreist e c'halloud...

Penaos e vije digemeret gant Person Pluneret ?

Petra lavarfe an dud diwar e benn p'her gwelejent o'ch en em emellout ouz traou evelse ?

Fallgaloni rae, ha n'oa mui evit knout plijadur gant netra. Klask a rae beza muioc'h mui e-unan ha ne grede ket anzav ouz den ar pez a grigne e galon .

Hag an dra-se a badas pell.

A-benn c'houec'h sizun, Santez Anna a gemeras truez ouz e zempladurez hag a frealzas anezan :

« Nà grenit ket, Nikolazig, emezi ha n'it ket d'en em jala evelse. Lavarit d'he person, pa z'eo'h da govez, ar pez ho peus gwelet ha klevet ha sentit ouzin, hep dale pelloch ; en em glevit ive gant eun nebeut tud vat evit gwelet penaos en em gemere da gas an traou da benn. »

Laouenaet ha krêvaet holl gant ar c'homzou-se, Nikolazig ne varc'hatas mui.

E Vestrez vat he doa gourc'hennet d'ezan mont da gaout person ar barrez. Mont a reas. Hemañ en doa brud da veza striz an urziou gantañ. Goude beza selaouet ar c'houeriad, e c'hourdrouzas anezañ sec'h, e rebechas d'ezan chom da goll e amzer gant huñvreou, evelse, hag e tifennas groñs outañ kredi hevelep traou hiviziken.

Hor paourkez den a deuas d'ar gér nec'hetoùch eget biskoaz.

En noz war-lerc'h, Santez Anna a deuas adarre d'e gonforti. Met chom a rae muioch mui en entremar ha meur a wech e ranko Mamm ar Were'hiez dont c'hoaz da gaout he servicher evit lakaat en e greiz eur galon greñv a-walc'h da vont war-araok.

VI. — AR ZIZUN VRAS

D'an 3 a viz Meurz 1625, Santez Anna en em ziskouezas da Nikolazig gant muioch a sked eget biskoaz. En taol-mañ e teue da lavaret he chomzou pouezusa : « NE C'HELLEZ MUI GORTOZ PELLOCH... RET EO DIZREI RAKTAL DA GAOUT AN AO. PERSON DA LAVARET D'EZAN E FELL DIN A-GRENN KAOUT EUR CHAPEL ER BOSENNOU... »

Rei a eure da anaout, dreist-holl, e vije gwelet, dizale, eur c'houlaouenn o skedi, er park, a-zioch al lec'h m'edo ennañ he skeudenn goz.

Gourc'henn a eure d'he c'hannañ rei da anaout kement-se holl da dud vat eus e anaouudegez, gouest da rei skor hag ali d'ezan hag a vije diwezatoch o destou.

Teir eur e padas, ar weladenn-se.

Antronez, mintin mat, Yvon Nikolazig a yeas a-nevez da Bluneret. Met digemeret falloc'h, eget biskoaz, e voe gant an Ao. Person, a lavaras d'ezan : « Sevel eur chapel ? Biken. Amañ ez eus chapeliou a-walc'h, roit peoc'h d'in gant an traou-se. »

Nikolazig a en em dennañ sioul, gouzout a rae er-vat e teuje Santez-Anna a-benn da gaout he chapel, en eun doare pe zoare, met trist kenan e oa.

Daou zevez goude, Santez Anna a deuas adarre d'e gannerza : « Lakit ho fiziañs e Doue hag ennouñ, emezi, traou burzudus a-walc'h a weloc'h ha niver divent an dud a deuio aman d'am fedi a vez ar brasa. »

En noz etre ar 7 hag an 8 a viz meurz, en-dra m'edo Nikolazig en e wele, o lavaret e rozera, da c'chedal ma teuje d'ezan ar c'housket, setu, en eun taol, eur c'houlaouenn skedus o para a-nevez dirazañ. Santez Anna en em ziskouezas kerkent hag a gomzas outañ gant eur vouez tener : « YVON NIKOLAZIG, EMEZI, GALVIT HOCH AMEZEIEN, EVEL MA Z'EUS BET LAVARET D'EOCH DIJA, HAG O C'HASIT GANEOC'H DA HEUL AR C'HOULAOUENN-MAN; HOCH HENTCHA A RAIO BETEK VA SKEUDENN HA P'HO PEZO HE C'HAVET, AN DUD A ANAVEZO PELLOCH EO GWIR AR PEZ A LAVARAN D'EOCH. »

Ar c'houeriad, leun e galon a levez, a c'halvas e amezeien, evel m'oa bet gourc'hennet d'ezan ha... burzud ! ar c'houlaouenn a gerzas en o raok warzu park ar Bosennou, betek al lec'h m'edo bet warnañ ar chapel goz.

Eno e chomas a-sav ha betek teir gwech e voe gwelet neuze o sevel hag o tiskenn hag oc'h en em goll erfin en douar.

Toull et voe raktal war an andred. A-barz pell ar skeudenn goz a oa kuzet eno 900 bloaz a oa, a voe dizoloet...

VII. — AR CHAPEL SAVET

En despet d'ar merk skler-se edo an Ao. Doue a du gantañ, trubuilhou Nikolazig a badas c'hoaz epad meur a zizun.

Koulskoude ar vrud eus an traou burzudus c'hoarvezet e Keranna a redas dre ar vro evel eul lue'hedenn. E nebeut amzer, hep gouzout mat a-walc'h penaos oa aet ar c'helou betek enno, eur bern tud a deuas di da bedi ha da zigas a frofou.

A zeiz da zeiz niver ar bardonerien ne rae nemet kreski ha tro-war-dro ne oa ken an nemet eus ar grasou dispar a reseved eno.

Tra souezus, ar re o doa enebet ar gwasa ouz Nikolazig a voe gwelet o tonj an eil goude egile d'ar Bosennou da zaoulinia dirak ar skeudenn ha da anzav oant faziet.

Person Pluneret, e-unan a oa en o zouez.

Eskob Gwened a lakenas ober eun enklask piz war an traou c'hoarvezet e Keranna. Goude beza anavezet edo eno dorn Doue e roas autre da venniga ar maen kenta eus ar chapel d'ar 26 a viz gouere, deiz gouel Santez Anna. Ouspenn 30.000 perc'hirin a oa diredet di eus pevar c'horn Breiz evit ar pardon kenta-se.

Santez Anna he doa diskleriet d'he servicher e konte warnañ evit kemeret preder gant al labour. Hen ober a reas, ha gant eur furnez vrás zoken. Nikolazig, daoust' ma n'oa bet Morse er skol ha daoust ma ne gomze nemet e brezoneg a voe tenzorier ha rener al labouriou.

Mont a reas da gesta, da c'houlenn sikour er parreziou tro-war-dro, ar pez ne vire ket outañ da gaout e lagad o para war pep tra.

Ar chapel savet dindan e urziou n'oa ket an iliz-veur en doa c'hoantaet. Met an amzer da zont a die ober gwelloc'h ha kaeroc'h...

VIII. — MARO NIKOLAZIG

Araok meravel, Nikolazig en devoe an eurvat da welout promesaou Santez Anna o tont da wir.

Tud a-verniou a oa deuet hag a gendalc'h da zont ; aluzennou puilh a goueze eus o daouarn, ar chapel a oa bet savet ha burzudou diniver a c'hoarvezenni.

E geriadenn ken divrud a oa deuet da veza kér-benn an devosion da Santez Anna.

Ar berc'hirined, eveljust, a blije d'ezzo gwelet an den bet dibabet gant an Neñv evit eul labour ker bras.

Met hen a gave gwelloc'h chom kuzet. Kuitaat a reas Keranna, en abeg da se, hag ez eas de jom da vourc'h Pluneret.

E vuhez eno, a voe laouenaet gant daou grouadurig, paotr ha merch, a zigasas Doue d'ezan, daoust m'oa deuet war an oad...

Diskleriet en doa meur a wach e felle d'ezan beza beziet el lec'h m'oa bet dizoloet ar skeudenn vurzodus.

Kerkent ha ma klevjont oa kouezet gwall-glañv, relijiuzed Karmez, hag o doa ar garg eus ar chapel, a gasas tud d'e gerehat.

Ar bedenn a veze klevet och ober an aliesa e-kreiz e boaniou oa pedenn Hor Salver e llorz an Olived : « VA DOUE, HO POLONTEZ BEZET GRAET. »

Kovez a reas, reseo e Zoue hag o santout e nerz o vont digantañ e c'houlennas sakramant an nouenn.

Kerkent resvet e sakramanchou diweza e kouezas en e angoni.

En eun taol, e zremmr drouglivel gant ar boan, en em sklerijennas gant ar joa, e zaoulagad a baras gant dudi war eun dra bennak a zeblante dont eus an neñv :

— « Ouz petra e sellit, evelse, a c'houlennas digantañ ar venec'h ? »

Nikolazig hag a oa aet dilavar a respontas frêz :

— « Sellet a ran ouz ar Were'hez hag an Itron Santez Anna, va Mestrez vat. » Tevel a reas.

Met eur manac'h a redas d'ar chapel, a gemeras skeudenn vurzodus Santez Anna hag ouz he diskouez da Nikolazig, e c'houlennas digantañ :

— Ha gwir eo ha peus kavet, dre vurzud, ar skeudenn-mañ, evel m'ho peus hen-diskleriet ken allies ?

— Ya, a respontas ar c'houeriad.

— Ha bez hoc'h eus atao hevelep fizians e Santez Anna ; hag eurus och da vervel e-harz he zreid ?

— Ya, emezañ adarre.

— Mat ! va breur, deuet eo an eur da vont drak Doue, pokit d'ar skeudenn zantel. »

Pokat a reis d'ar skeudenn gant doujañs ha teneridigez hag o vant a-nevez dilavar, ne zaleas ket da denna e huanañ diweza, dirak an holl relijiuzed en-dro d'ez tu.

Santez Anna, hag a oa eno, he doa habaskeat, eur pennadig, angoni he servicher, evit ma vije e gomz diweza, eun testeni da harpa ar wirionez eus ar pez en doa gwelet.

Edad d'an 31 a viz mac 1645.

Evelse e varvas Nikolazig, an hini a welas Santez Anna hag he c'hlevas, meur a wech, o komz outañ, e brezoneg.

Edo o ren e 54 bloaz.

II. — KENSTRIVADEG AN DISPLEGEREZ

(CONCOURS DE RECITATION)

Kerent ha mistri-skol, lakit ho pugale da zeski unan pe unan eus ar barzonegou a za aman warlerc'h, ha grit d'ezzo mont d'o displega d'ar Bleun-Brug.

Pep barzoneg a vo displeget en eun doare béo (récitation mimée).

A - Bugale 6, 7 hag 8 vloaz.

DA SANTEZ ANNA

D'hon Itron vat Santez Anna,
Kasomp bokedou a vriad,
En eur gana alleluia !
Alleluia d'hon Itron vat.

D'eoc'h e kasomp, o Mamm garet,
Ar bokedou hon eus klasket
En hon lannou ;
Plijet ganeoc'h o digemer,
Vit ma skedint war an aoter
Gant ar goulou.

Choui a chomo, mar d'oc'h plijet,
Dalc'hmat ganeomp, o Mamm garet,
O levenez !
Ni a glasko d'eoc'h bokedou,
Ar re gaera eus hor pradon,
Bemdez, bemdez.

Gwelloc'h c'hoaz 'vit hor bokedou,
Choui a c'houlenn hor c'halonou ;
Ni o ro d'eoc'h.
Vit birviken, kemerit-int,
Hor c'halonou, paour 'vel ma 'z int,
Mar plijont d'eoc'h.

Ar Bayon.

SANTEZ ANNA

EN EM ZISKOUEZ DA NIKOLAZIG

En amzer-se, setu pell 'zo, Santez Anna,
Eus lein an Nenv, a ziskennas, e Keranna,
Leun a driste.

Ar chapel goz, savet d'ezi gant hon Tadou,
Ma tassone kement enni o fedennou
Kouezet e voe...
Ha Santez Anna a ouele.

O Mamm garet, na ouelit ket : Ho Pretoned
A savo d'eo'ch eur chapel gaer, 'vel ne vo ket
E bro ebet...

Eur chapel gaer, 'vel ne vo ket, neblec'h tro-dro,
Ha c'houi a vo, o Mamm garet, Rouanez hor bro,
Bepred, bepred.

En dachennad m'edo chapel goz Keranna
Piou 'ouezo petra sonj hor Mamm Santez Anna ?

En noz-se, an hini he devoa diforc'het (choazel)
'N em dennes, warlerc'h koan, er-mêz diskonforlet,
Kaer en devoe gortoz, an Ilron ne deu ket.

En eun taol, selu hen en e sav : hen a glev
Eur boblad tud o tonl ; kargej eo an henchou
A zigas d'ar penn-kêr, a drouz, a gantikbu.

Hôn a sav bag a sell tro-ha-tro ; n'ez eus muti,
Allas ! war an henchou, nag er penn-kêr, hini.
Souezet bras dont a ra, sonjus, bêtek an ti,

An nez a oa didrouz, ar stered a splanne
Perak 'n em dregas hen ?... Graet en deus eun hunvre.
Hag hi a sonj alao ennan, an Ilron-se ?...

« Dihun, ma kouskez Nikolazig, setu-hi !
» Ar splanner gwenn-kann a daol en-dro d'ezi,
» A garg ar gêr, a garg al leur, a garg an ti. »

O madelez ! o madelez hep par !

Setu Santez Anna
Diskennet war an douar.
Na burzudusa tra,

O madelez ! o madelez hep par !
D'eur paourkaez labourer a zouarou Keranna
Piou 'ouezo petra 'lar, hor Mamm Santez Anna ?

SONJ EUS SANTEZ ANNA

Pa voen deut da veza paotrig
Ne oa er bed plijadurig
A c'hoantaen kement, 'vel monet
Da Santez-Anna, bro garet.
Sonj em eus c'hoaz,
Goude meur a vloaz,
E prosesion gaer parrez Arzon
O tremen 'n eur gana dirazon.
Martoloded,
Gwir Vretoned,
Nag e oa kaer sellet outo !
O fenn diskabell ganto,
En o daouarn eur chapeled,
Hag int koulskoude tud kalé !

Nann, biskoaz n'em boa gwelet
Netra ken kaer, neblec'h ebet.
Ha va mouezig-me, ken dister,
E-mesk o re a skoe en èr...
Bugale-skol, gwisket e gwenn,
A gan laouen an oferenn,
Ken e kreden, e oan en Ne
Ker bras e oa joa ya ene.
Hag e ouelen
'Kreiz va fedenn !
Ha war va chodou
E rede daerou !

Nann ! Nann ! Neblec'h ebet
Plijadur vrاسو'ch ne gaver ket...
Va c'halon baour leun a feiz,
A lamme eston em c'hreiz.
A lamme
Warzu Doue

Warzu an Ilron Varia
Warzu hor mamm Santez Anna.
Hag e lavaren d'ezi
Va c'hemeret evit he saotr
Ha va gwaranti
Diouz pep droug ha diouz pep saotr.

Chomet e vijen bet
Hep beza tamm skuizet
'Barz an iliz e-pad an deiz
Ken bras e oa va lorc'h, va feiz.

An den aman a laosk e vaz
Hag a gerz kenkoulz ha biskoaz.
An dall a reseo ar gweled,
Hag an den klany 'gav ar yec'hed.
Ar martolod e-kreiz ar mor
En eul lestrig hanter zigor,
En-dro d'ezan tarziou spontus,
A bed ar Vanm drugarezus...
Ar mor a dav... ha deut d'ar gêr,
Ar martolod a ya emberr
Da drugarekaat ar Santez.

Taolennou a zo a bep parrez
Evil diskouez d'an holl dud
Amzer ha lec'h pep burzud.
E lec'h ebet, nann, ya ene
N'hell beza ken tost da Zoue,
'Vel m'eman, pa vez e chapel
Ilron Anna, hor Mamm Santez.

Diwar ar Gwenedeg.

AR VORAERIEN

Bepred pell diouz o zud dindan glao hag arnan, (arne)
Buhez ar voraerien a zo trist er bed-man,
Evit gounit bara, bara d'o bugale,
Ret eo d'ezo dilezel o bro ha bale...

Ar wreg baour, war an aod, hep skuiza, en he sao,
Ouz ar vag o pellaat, a sell, a sell atao.
He c'halon 'zo mouget en eur mor a c'hlac'hар,
Ha war he bougennou, redek a ra eun dar.

An avel a c'houitell e fardaj ar gwerni ;
Ar mestr a lar : « Paotred, liou arnev 'zo warni,
Henoz e savo bec'h ! 'n em lakomp prest ela ».
Hag holl, ar voraerien, a bed Santez Anna.

Breman war ar mor bras emaint o unan-tre
Ne weler a bep tu, 'met ar mor hag an nenv ;
Startoc'h-start, er goueliou, avel er-maez a c'houez,
An houleñnou a goenv, hág an noz du a gouez.

Ha pa 'z a da gemer ar c'hart da hanter-noz,
'Vit ma 'z ay ar re-all eun tammig da repoz,
Ar moraer, o sonjal en e vro ken Bourrus,
A gan en noz, goustad, eur werzenn kirvoudus.

Teir leo er-maez laolet, teir leo diouz douar bras,
Va enezenn a sao, du e-kreiz ar mor glas ;
Ar e'herreg astennet, tro ha tro, he goarn kloz
Diouz an houleñnou gouez hag a ruilh deiz ha noz.

E-mesk an holl vroioù en em strev dre ar bed,
Nann nann, n'ez eus nikun hag a zo ken karet,
O va broig a G'hroe, pa vezan pell diouzout,
Klany oun, ha va c'halon hep ehan a hirvoud.

O va enez, kollet du-ze e-kreiz ar mor,
Pegoulz e touarin-me, en da berzier digor ?
Peur e welin-me c'hoaz sked touriou-tan va bro
Ken splann e du an noz ? Pegoulz e teuin en-dro ?...

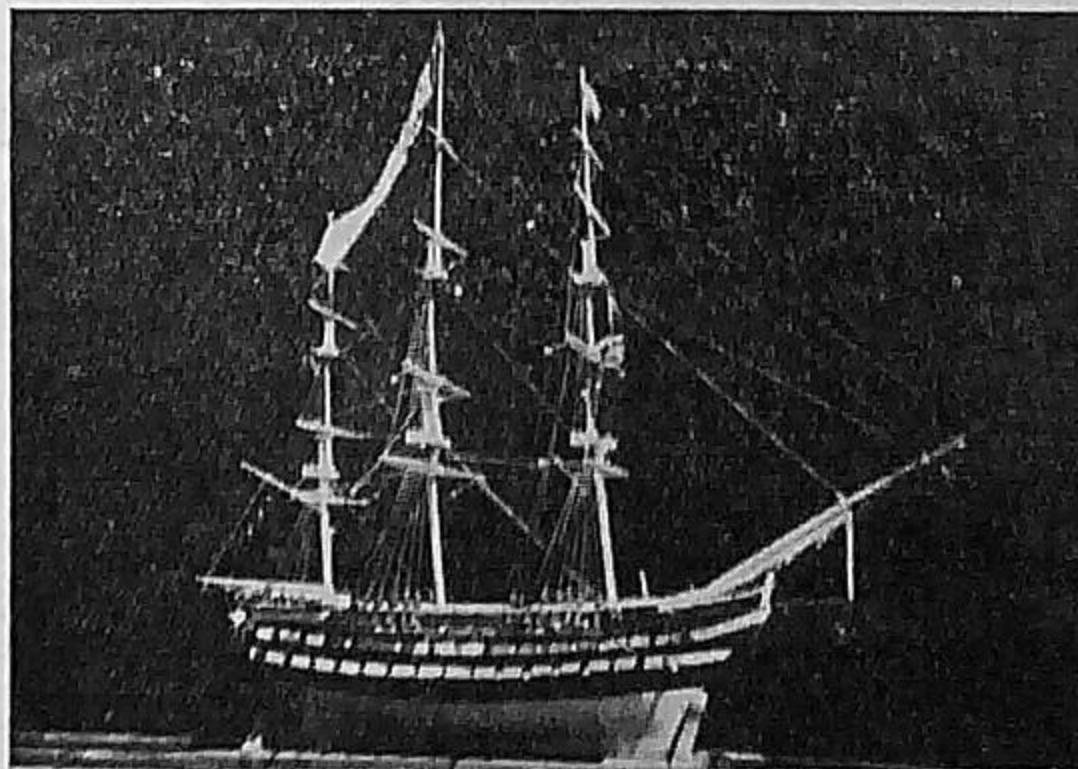
Hag hunreal a ra ar paourkez martolod
'N e wreg en deus losket da ouela war an ôd,
'N e vugale vihan, levezenez e galon,
'N e di livet e gwenn a gousk er stankenn don...

Ar vag, hi, a ya 'lao dindan daoulagad an Tad,
Tro d'ar goueliou tolpet, an Elez he ren mat.
Santez Anna, gwir vamm, a zousa an avel,
Ha mont a reont 'velse, hep aon, en noz tenvel.

Labourerien ar mor, micherourien galet
Pe galon a zo d'eoc'h, ha penaos e c'hellet
Chom evelse bemdez, en anken, er maro ?...
« Ni gred » e Doue hon Tad, hag Hen hor skor alo.

Y.-B. Kalloc'h.

Yann-Ber Kalloc'h a zo eur barz brudet bras, ginidik a Enez Groe. Lazet eo bet e-kreiz e vrud, e-doug ar brezel 14. Skrivet en deus eul levr kaer, anvet « Ar en Deulin ». « Ar voraerien » a zo bet tennel eus al levr-se.

Skeudenn ar vag bet kinniget da Santez Anna gant martoloded Arzon, goude beza bet savetaet ganti war vor.

III. – KENSTRIVADEG AR C'HANAOUENN

(CONCOURS DE CHANT)

Evit ar vugale

An holl vugale o devo da gana pep hini diou ganaouenn.

Ar ganaouenn genta o vo kavet amañ warlerc'h.

An eil kanaouenn a c'hello beza n'eus fors pehini. Karout a rafemp klevet dreist-holl kanaouenn gant toniou breizek. Ar re nebeuta anavezet eo a vo ar re wella.

Hag ar gwella kaner hag ar wella kanerez o devo da gana war ar c'hoariva, goude lein, dirak an holl.

BLEUN BRUG

Bleun-ven-nig brug bleunven va bro , bo-ket ar Vretoned ,

M'ho kar ha be-pred m'ho ka-ro Tre-ma

cho-min er bed M'ho kar ha be-pred m'ho ka-ro

Tre-ma cho-min er bed .

1 - Bleunvenning Brug, bleunvenn va pro
Boked ar Vretoned

M'ho kar, ha bepred m'ho karo

Tre ma chomin er bed.

bis.

2 - Bihanig c'hoaz, dre al lannou
Pet kwech am eus redet,
Evit serri a vriadou
Ho pokedig karet.

3 - Ha pa gouskin e doun ar be
Va diweza kousked,
War va ludu, savit d'an Nenv
O ! va boked karet.

4 - Hag en deiz-man e Keranna,
Gant ho kleierigou,
Da enori Santez Anna,
Sonit a vilierou.

IV. – KENSTRIVADEG AL LAZOU-KANA

(CONCOURS DE CHORALES)

REOLENN :

- 1 — Pevar derez a zo er genstrivadeg-man : peder mouez dishenval - teir mouez dishenval - teir mouez kompes - diou vouez,
- 2 — Pep laz-kana a c'hell kenstriva e n'eus forz peseurt derez, ha zoken e meur a zerez.
- 3 — Pep laz-kana a dle rei, d'an nebeuta, diou ganaouenn eus an hevelep derez : unan eus ar c'hanaouennou ret, bag eur ganaouenn libr.
- 4 — An holl ganaouennou a dle beza e brezoneg.

TAOLIT EVEZ :

Evit a neil kanaouenn, pep hini a c'hell dibab ar ganaouenn a gar. An toniou galleg, avât, war gomzou brezonek, ne vezint ket digemeret. E-touez an toniou keltiek : kemblaek, skosek, iwerzonek, breizek. e vo dibabet kenloch an toniou breizek. Ar re-man a zo dreist-holl hon tra d'eomp-ni. Kaer int, ha fall e ve d'eomp ober fae warno.

KANAOUENN RET :

4 mouez ha 3 mouez diskavel : o goulenn digant : M. l'abbé Dérian, Petit Séminaire S^e Anne d'Auray, Morbihan.

3 mouez ingal : *Luskellerez* (Tralalaleno, pajenn 38).

2 vouez ingal : *An teir Seienn* (Tralalaleno, pajenn 40).

LEVRIOU KANAOUENN :

Erbedi a reomp d'al lazou-kana, al levriou-man :

1° *Tralalaleno* : 30 chants bretons harmonisés à 2 et 3 voix égales. Al levr : 120 lur.

2° 12 chants harmonisés à 4 voix mixtes : 140 lur.

Evit ar ganerien o unan :

Mojennou ha Soniou Paotr Treoure.

An holl levriou-se a zo e gwerz e :

Société B. A. L. B., Boîte Postale 408 Rennes.

EN ENOR DA SANTEZ ANNA PATRONEZ BREIZ

1 - Ni Bretoned, karomp hor Mamm ha Rouanez,
Hi eo Mamm-goz Jezuz ha Mamm ar Werch'ez
Enoromp a galon, meulomp war eun dro
Santez Anna, Itron hor Bro !

DISKAN :

Santez Anna, Itron hor Bro,
Astennit ho torn tro-ha-tro
Hag hor bro e peoc'h a vevo.

2 - En amzer dremenet, gant he c'hurunenn,
E-mesk ar poblou, Breiz a save he fenn ;
Allas ! ma n'he deus mui Duged na Rouane,
Eur vamm he deus e lein an Nenv.

3 - E Keranna Wened, d'eur c'hêz labourer,
Hor « Mamm vat » 'n em zikouez, gronnet (1) a splannder :
Ha setu tri c'chant vloaz ma 'z eo enoret
'Vel Itron, gant ar Vretoned.

4 - En ho taouarn eman ar grasou gwella.
En ho kalon Breiz eo ar vro gareta.
O Mamm, krenvait ar Feiz hag ar Santelez
Dre holl, strevit peoc'h, levenez.

LEZ-BREIH.

(Troet diwar ar Gwenedeg.)

(1) Gronnet a = en-dro d'ezi.

KANTIKOU DA VEZA KANET GANT AN HOLL E-PAD BLEUN-BRUG SANTEZ ANNA

Daou gantig a zo bet dibabet evit oferennou ha prosesonou Bleun-Brug santez Anna.

Ar c'henta : « O Rouanez an Arvor » a zo unan eus kaera kantikou Bro-Wened. Pep hini hen desko hag her c'hano a greiz kalon.

An eil : « D'hor Mamm santez Anna » a zo anavezet mat dre holl. (1)

I. ROUANEZ AN ARVOR

(Diskan) O Rouanez karet an Arvor O Mamm leun a drue War an dou-
-ar War vor Goarnet ho pu-ga-le. (Poz) Itron Santez An-na
Ni ho ped a galon Ni en em lak gant joa Dindan ho proteksion

DISKAN :

O Rouanez karet an Arvor,
O Mamm leun a drue,
War an douar, war vor
Goarnet ho pugale.

1
Itron Santez Anna
Ni ho ped a galon :
Ni en em lak gant joa
Dindan ho proteksion.

2
Ho kalon 'zo digor
'Vit holl ar Vretoned
An dud eus an Arvor
Ho kar ive bepred.

3
Patronez Breiz-Izel,
An Arvoriz gant gred
A c'houleunn ho skoazell :
O zikourit bepred.

4
Itron leun a zouster,
En hon holl ezommou
Diskoeit en hor c'henver
Galloud ho pedennou.

5
E labouriou kalet
E tremen hor buhe :
Diouz peb droug, Mamm garet
Hon diouallit bemde.

6
Hor c'horf hag hon ene
A ouestlomp d'eoc'h joaies,
O Mamm, eus lein an nenv
Bet ouzomp truezus.

7
Hon diouallit o Mamm
Diouz ar pec'hed marvel,
'Vit m'hor c'havo divlamm
Ar Barner eternel.

V. – KENSTRIVADEG AR C'HANAOUENNOÙ POBLEG

Evit an neb a garo

Bez e vo gellet kana n'eus forz peseurt kanaouenn. Ar c'hanaouennou gwella a vo ar re n'int ket bet c'hoaz moulet.

VI. – KENSTRIVADEG AR GAERA RIMADELL (CONCOURS DU PLUS BEAU MONOLOGUE)

Evit paotred ha merc'hed yaouank ha re all.

Evit kenstrivadegou ar re vrás e vo ret kas an anoiou, araok hanter miz gouere da V. Seite, Bleun-Brug, Treboul, Finistère C.C.P. 544.22 Nantes. Ar re a fell d'ezo hor sikour da baea priziou, a c'hell kas arc'hant pe draou all d'an hevelep adres.

VII. – KENSTRIVADEG AR PRESEGEREZ (CONCOURS D'ELOQUENCE)

1e Evit paotred ar maeziou eus 17 da 25 bloaz hag evit ar studierien eus 17 da 22 vloaz.

« Diskouezit eo Nikolazig skouer al labourer douar breizat ha kristen hag e vo enoret bras labourerien douar Breiz-Izel, en deiz ma vo laket war roll ar sent. »

2^e Evit merc'hed ar maezion ens 17 da 25 bloaz hag evit ar studie-rezed eus 17 da 22 vloaz.

« Gant skoueriou tennet eus istor santez Anna Wened, diskouezit o deus merc'hed hor bro (plac'het yaouank ha merc'het dimezet) kavel e santez Anna, ar batronez wella a c'hellent kaout. »

(Ar re genta a c'hounezo bep a skeudenn (statue) da santez Anna.)

An holl genstrivadegou a vo graet, e kloerdi bihan santez Anna Wened, d'ar 5 a viz eost, etre 8 eur 30 hag 11 eur.

VIII. – KENSTRIVADEG AN TRESEREZ (CONCOURS DE DESSINS)

Evit ar vugale

Ijinit eur skeudenn livet a vo warni tra pe dra ens istor gaer santez Anna Wened. Ment ar paper a dle beza : 27 x 21.

Kas al labouriou da : M. l'abbé Le Lannic, petit séminaire, Sainte-Anne d'Auray, Morbihan, araok ar 15 a viz gouere. Arabat ankounac'haat lakaat an ano hag an oad war ar skendenn.

Ar re gaera a vo diskouezet er gouel.

KEMENEREZ SANTEZ ANNA

Dastumet gant B. PHILIPPE.

Peus ket sonj o den yaouank eus a bardon Santez An.
na. Peus ket sonj o den yaouank eus a bardon Santez An.
na Ho poa d'in me prome-tet Ho pi-je va c'he-
me ret Ho poa d'in me prome-tet Ho pi-je va c'hemeret.

Peus ket sonj, o den yaouank !
Eus a bardon Santez Anna,
Ho poa d'in-me prometet
Ho pi-je va c'hemeret.

bis

Gwelloc'h ve d'eoc'h den yaouank,
Beza graet d'in eun taol marvel,
Beza skoet va c'halon,
Siouaz gant beg eur gontell.

bis

Eur galon pa n'eo gwall skoet,
A zo moien d'he farea ;
Hon enor, eur wech kollet
N'he c'havomp mui da brena.

bis

Me 'zo eur gemenerez
'Vez bemdez 'c'hounit va devez
Ha me 'glev an teodou fall
Hep paouez ouz va zamall.

bis

An houarn hag an dir,
Uza 'reont dre amzer hir.
Met chadenn ar garante,
Hounnez ne uzo Morse.

bis

Eur son goz
dastumet gant an Dr Philippe
eus Treboul.

DRE VREIZ HA DRE AR BED

ACHU AR BLOAVEZ SANTEL...

Dar sul 24 a viz kerzu eo bet serret en ilizou meur Roma, an doriou sanctel a oa bet divançonet eur bloavez ar arok, evel sin an digor roet d'an dud da c'hrasou Ispisial a bardon : dre an doriou-se a deus tremenet epad ar beoaz, milionou a dud deuet eus pep bro (nemet ar re a zo drak ar ridoz-houarn), pirc'hirined e-leiz, evel ne oa biskoaz bet gwelet. Hon Tad sanctel ar Pab en deus e-unan serret dor sanctel iliz sant Per.

Bremañ eo ilizou ar bed holl a vo digor bras da rese ar Gristenien a fello d'ezzo gonit pardon hag induljañsou evit o fec'héjou. Gant ma-vo evit ar bed eur bloavez a Jubile, da lavarout eo a levez haga drid. Rak teñval awalc'h an traou !

BREZEL BEPRED

Ar brezel a zo bepred e Korea : tud lajet, kériou pladet, tud rivinet o klask repu n'ouzont ket pelec'h... Pez n'houle ket gwelout tud 'zo, a zo bremañ anañ-kaer : Sinaiz (les Chinois) a zo aet e-barz ar brezel a-enep an Amerikan. Mar kred hiniennou eus ar Broiou Unanet e c'hellint gant pasianted ha komzou brao, lakaat Sinaiz da ziskregi, me n'oun ket ken sur se. Sinaiz o deus ar vrud da gaou enno ospenn koad rēz, eun famm mat a goad tro.

MERC'HED BIHAN FREDERIK HAG AR BABIG BRETON

Soñ hoc'h eus marteze eus beaj Frederik roue an Danmark e Paris e-pad miz kerzu : Frederik resevet gant President Republik Bro-C'hall hag all... Pez n'ouien ket, na c'hwi kennebeut all n'ouzoc'h ket, eo e oa bet kinniget d'ezzo evit e vugale gant Visant Auriol, profou a bep seurt, traou kran eus Paris evel eur valizenn e kroc'h krokodil, hag ives peogwir eo merc'hedigou bugale Frederik, e oa bet kinniget eur boupinell, eur babig, unan eus ti-labour ar Minor e Pont-n-abad, rak evel a ouzoc'h, n'eus ket e Bro-C'hall nag er bed a-bez, poupinellou ken cheurc'h, ken koant. Met ar pez a zo bet diès eo ingala an traou etre ar vugale : rak kompreñ mat a rit, pep unan eus ar merc'hedigou a felle d'ezzi kaout ar verc'hodenn gaer eus Breiz, hag a rae foute-kaer eus ar malizennou ha traou pompadus Paris. Met siwaz ! ne oa bet profet gant ar President nemet eur babig !

KRENIOU-DOUAR

Rezon em boa da gomz deoc'h diwar-benn dislonkadennou an Etna en Italia : derc'hel a ra ar menez-fan-se da zistorel maen-teuz. Da gredi 'zo en deus kalz a dra c'hoaz en e got.

Met lennet em eus abaoe, ez eus bet er bloavez tremenet, kreniou-douar dre ar bed muloc'h eget abaoe... den ne car, ha kreniou-douar spontus, hiniennou anezo. Da skouer, hini an Nepal (e-kichen an Indez) e meneziou an Himalaya, en deus dilec'hiet meneziou, diskaret ar re-mañ ha lakaet ar re-se da sevel.

Met ar bloaz-mañ en deus chañs ives da vez eur bloavez a stroñs : d'an 18 a viz genver, e Gwinea-nevez, e kichen an Australia, eo kraget ar menez Lemington, da skej heñ ives moged, ludu, aezennou lazus, maen-teuz : ospenn 50 Europad ha 5000 den eus ir vro a zo bet taget gant an taol kenta.

Rezon em boa d'ho lakaet war ho liwall : selu, d'an 23 a viz genver, eo bet sanctel eur c'hren-douar e kreisteiz ar vro : Konk-Kernev, Kemperle, Pondiv. Met bezit dinoc'h : douar Breiz a zo start mat.

KALANNA AR GOUARNAMANT D'AR VRETONED

Gouzout a rit, pe gentoc'h n'ouzoc'h ket, ez eus ospenn 60 vloaz, ma c'houlenn er Vretoned digant Gouarnamant Paris, ma vele desket ar brezoneg er skolioù. Ret eo beza penn-kalet evit derc'hel da c'houlenn keit-se. A-benn ar fin eo bet votet eun dra Bennak, daoust d'ar gabal lakaet da sevel a-enep al lezenn nevez-se gant Akademi Bro-C'hall ha kazetennou bras Paris. A drugarez d'an Aostrou Pleven ha da gannaded (deputeed) ar vro a oa holl a du gant kelennadurez ar Brezoneg, eo tremenet evelkant. D'an 22 a viz kerzu ! N'helle ket gorlez kalz muloc'h hep na vije bet ar bloaz war lerc'h.

O ! N'eo ket eur c'halanna bras : eun draig bennak hepken. Eun nor digor hepken d'ar brezoneg ! Aotre da gelenn kentoc'h eget tu d'hen ober. Rak ar re a dremeno war ar brezoneg evit ar Vachelouriez (baccalaureat) ne vo koñjet dezo ar poentou gonezet en tu hont da 10, nemet evit k'out meneg a veuleudi (mention), ne servijo ket evit beza digemeret hepken. N'eo ket eta kalz a dra. Gwelloc'h eget netra eo evelkant.

Mar domp awalc'h evit huchal krefy, holl asambles, e c'hellimp hep dale, sur msi, tapout muloc'h, hep gorlez en dro-mañ 60 vloaz. Met pez a vank da galz a Vretoned eo kredi ez int Bretoned, ha difenn o zamm kreun a Vretoned baour. Ha koulskoude, petra int a-hend-all nemet tammouigou krotous a netra, mat hepken da sach'a goap war o choug.

Ar bed a dro

An eur a sko,

Ar ver a skrap ato

SANTEZ ANNA HAG AR VUGALE

War 1.300 burzud merket e paperiou iliz Santez Anna-Wened, ez eus eun tri echant hanter bennak graet evit mad bugale.

Etre 1627 ha 1657, tri bugel warn-ugent a zo savet a varo da veo goude beza bet erbedet da Santez Anna. Da bet all he deus Itron Keranna miret ar vuhez daoust d'an tan, d'an dour pe d'an ampoezon !

Evel eur gwir Vamm-goz, plijet he deus Ganti ober war-dro ar vugale ha lodenna d'ezzo ar madou bet fiziet Enni gant Hor Salver Jezuz-Krist.

Setu emañ unan bennak eus ar miraklou-se, evit ma kresko muioch-mui ho fizlañs e madelez ar Vamm-Goz hag he Mab-Bihan.

1629, 27 a viz gouere, en eur vilin eus Gomenée, parrez en eskopti Sant-Malo.

Brao eo an deiz-Nijal a re ar gwenniliad a-rez ar stank. Skedi 'ra ar bleuniñ e melezour an dour sioul. Ha war an hent tost, mere'hig ar miliner a c'hoari, o sellout gant levez ouz an dour, hag ouz ar bleuniñ, hag ouz ar gwenniliad, o selaou trouz an dour er skluz ha kan al laboused e gwez an draonienn.

He zad, Erwan Samson, er vilin, a gont d'e amezeien ar goueliou kaer en doa gwelet d'an deiz a-raok e Santez-Anna-Wened. « Hag ar burzudou bet c'hoarvezet enoo ! »

Eur paotrig mut eus Landieg, emezañ, Fanchig Séselle, a zo bet distagellet e deod goude dont teir gwech gant e dad da Geranna.

Unan all, eus Lambal, Mikael Donalan, a oa maro kerkent ganet. Prometi 'reas e dad mont da Santez-Anna, ha beva diwar bara ha dour e-pad e birc'hirinaj, ma teufe e yugel da veva a-walc'h a amzer evit beza badezet. Kleyet eo bet e bedenn. Kristenet eo bet ar mabig, ha beo eo atao dre c'hras Doue ha Santez Anna.

Bremañ tri bloaz 'zo, Franzeza Marker, eiz bloaz, a gouezas dindañ rod eur vilin. Goude pedenn he mamm hag he zad ez eo savet adarre yac'h-pesk ba dibistig.

« Erwan ! Erwan ! Deus buan ! Kouezet eo da verc'h er stank ! »

Dar red ez a Erwan er-maez. Ne weler mui ar plac'hig. Samson a ziskenn er stank gant eun amezeg. Dour o deus betek o gouzoug. Kaer a deus klask, korf ebet. Goude furchal ha difurcal e-pad eun curvez, e c'houlenn an tad sikour an Itron Santez Anna. E wreg, daoulinet war an hent, a bed ives ar Vamm-goz. Ha setu ma stok troad Samson ouz kerf e vere'h, dame'holoet gant pri ar strad. Maro eo, siouaz : Ken start eo serret javedou ar bugel ma trällher daou zant o tigeri anezo. Ouspenn eo ret lakaet eun famm koad etre an dent evit derc'hel digor ar genou.

Met ar gerent a bed kalonekoc'h c'hoaz evit ma rente Santez Anna ar vuhez d'o mere'h.

Da benn kenta 'n noz e kredont he deus ar plac'hig tennet hec'h alan ; da greiznoz e kav dezo he deus-hi fiñvet he daoua ; gad. D'ar mintin, douetañs ebet mui. Rak ar verc'hig a zistag fraez : « Mamm, c'hoant kousket am eus ! »

Emañ an heol o sevel. Ha dioustu, Erwan Samson en hent. Kerzout a ra laouen-barr e galon war-du Ti ar Vamm-Goz, mall gantañ trugarekaat Anezi, mall gantañ kinnig Dezi e levez.

« Eur verc'hig am boa ! Hag ez eo bet kollet ! Adkavet eo ! Doureier ar skluziou, rodou ar milinou, laboused an traoniennou, gwenniliad en aer, bleuniou o 'n em zispaka a bep tu d'an hent, ganin-me kanit meuleudi ha gloar d'an Itron Santez Anna, Mamm-Goz dispar Breiziz ! »

K. RIOU.

Leorion Nevez

KONCHENNOU AR STER AON

Gant yann ar Floc'h, e gwerz e ti Le Dault, leorier e Kemper. Priz : 397 Iur.

N'eo ket koñchennou a vank d'eomp, e brezoneg : marvailhou, rimadellou, kontadennou, e korn an oaled hag e lec'h all, bez' ez eus a vil-vern hag a vil seurt anezo, e pep korn eus ar vro. Eus bro ar Ster-Aon ne oa ket c'hoaz, na kontet gant eur bluenn ken divisorfilet eget hini Yann ar Floc'h, en eur yez ken founnus ha ken digemesk.

Ma fell d'eoc'h kaout eul leor koñchennou beo, rik ha yac'h, set' amañ unan a zoare.

E-touez ar c'hontadennou a gaver ennañ, ma 'z eus meur a hini hag a zo heñvel a-walc'h etrezo, meur a hini all hag a denn kalzik da goñtadennou gallek, arabek hag ejiptek, e ranker lavaret ez eus iver hag a zo nevez o danvez hag o doareou, da skouer hini « Bertele » a zo dreist, ha reou all c'hoaz.

Daoust d'ar pez a c'hellfed pismiga diwarbenn ar vammenn m'int bet tennet, hag ar saour a zo ganto ret eo amzao emañ penn-da-benn, gant ar c'hontadennouse, ijin ha feson ar Ster-Aon. Kaout a reer iver ar yez hag an doare konta : ganto e teskoc'h pegen lijer eo teod eur C'herneavad ha pegen lemm spered eur c'hloc'h... Setu mar hoc'h eus dija eun dousennad levriou kontadennou en hoc'h armel, prenit heman memes tra : brezoneg kenkoulz n'hoc'h eus ket ha kalz falloch hoc'h eus sur ...

Y. M.

EVIDOC'H LENNERIEN

Ho kelaouenn « Bleun-Brug » a dle kaeraat. Evit kaeraat e ille kreski niver he lennerien.

Penaos ober ?

N'eo ket diés.

Pep lenner, diwar hirio, * glasko tro-war dro d'ezan eul lenner muioc'h, eur c'houmananter muioc'h.

Ha setu, en eun taol, e vo kresket eus an hanter niver hon lennerien, hag e vo iver brasetael hor galloud eus an hanter. Neuze avât, e weloc'h ho kelaouenn o kaerant, evel ar glazeri dindan gliz an nevez-amzer.

Ha re eo goulenn kement-se diganeoc'h ?

Ne gredan ket :

Bec'h eta d'al labour !

Pep hini e goumananter nevez.

Goulennit diganeomp niverennou koz da skigna. Skrivit d'eomp hoc'h aliou.

EVIT BEZA EZEL EUS AR BLEUN-BRUG

Ar skodenn a 200 Iur a ra heza ezel ordinal.

Ar skodenn a 500 Iur : **ezel a enor**.

Ar skodenn a 1000 Iur pe ouspenn : **ezel madoberour**.

Gant ar gartenn a **enor** pe madoberour e c'heller kenieret perz evit netra e holl c'hoariadegon Kendale'h ar Bleun-Brug evit ar bloaz.

Ar skodenn a zo da veza kaset da : V. Seize, Bleun-Brug, Tréboul, Finistère. C. G. P. 544.22, Nantes. pe grit digemer mat d'an hini a vase d'ho kavout eus hor perz.

Kenvroad ker, deuit davedomp, hag a gevret e raimp labour dispar evit Breiz, hag hor vez karet.

(Kerkent ha resevet hoc'h arc'hant e vo kaset d'eoc'h eur gartenn hervez ho skodenn.)

ETI SOUFREREZ KERNE

E. BEGOT

13, straed Jean-Jaurès, QUIMPER
Téléph. 9.33

E vez dreset adteuzet evit ar gwella goloioù-kaoutchoug ar rodou
Gwerz a c'holoioù a bep ment — Labour vat, graet hep dale

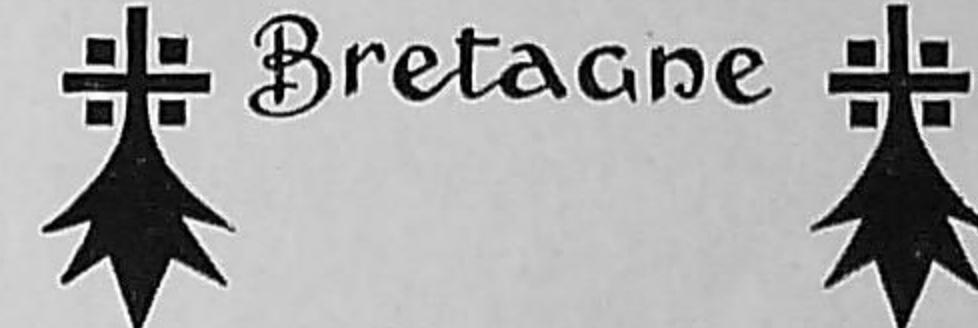
MOUSSEUX SUPÉRIEUR "VME AUBIN"

Gwin-Spoumek Dreist

E gwerz e ti an holl Varc'hadourien-Gwin
dre ar Vro a-bez

Poupées. Broderies

Le Minor
Pont-Labbé
Bretagne

STAL LEVRIOU LE DAULT

16, Straed Ronan Madeg
KEMPER

Levriou brezonek, Gallek, ha skeudennou
Re Goz, re NEVEZ diWAR-BENN BREIZ

Prenet e vez ho levriou (ha goloioù koz) diganeoc'h
Betek en ho ti ma c'houlennit

E TI

TREANTON

e kaver peb tra

Harnachou, Kinkailherez, Glaou
Koat "an Nord"
Houarn

Ha kement tra ho peus ezomm
en ti
war-dro an ti
hag en tiegez

TI TREANTON

E LANDIVISIAU

war Blasenn an iliz ha plasenn Lourdes

TELEFON 7

E KASTELL-PAOL

war ar Blasenn Vras

TEL. 130